

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aylin NAZLIAKA
Ankara Milletvekili

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK); radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetleri sektörünü düzenleyen ve denetleyen, idarî ve malî özerkliğe sahip, tarafsız, kamu tüzel kişiliğine haiz bir kurumdur.

Radyo, televizyon alanında faaliyet gösteren Türksatise (Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş.), Türksat uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü uydu haberleşmesini gerçekleştiren uydu operatörlerinden biridir. Türksat aynı zamanda sahip olduğu uydular üzerinden Asya ve Afrika'ya uzanan geniş bir coğrafyada telekomünikasyon hizmetleri sunmaktadır.

Bu iki kuruluş radyo ve televizyon yayıncılığının bel kemiğini oluşturmaktadır. Ülkemizderadyo ve televizyon yayıncılığıyla doğrudan ilgili olarak bu iki kurumun iş ve işlemleriyle ilgili şikayetler son dönemlerde iyice artmıştır. Bu şikayetlerin başında, bu kurumların siyasi iktidarın birer organları gibi çalıştığı, bu nedenle halkın tarafsız haber alma özgürlüğünün kısıtlandığı yönündedir.

Kendi yağıyla kavrulmaya çalışan, kıt kaynaklar ve olanaksızlıklar içinde yayın hayatını sürdüren yerel radyo ve televizyon kanallarının bu iki kurumun uygulamalarından olumsuz yönde etkilendiğine sıkça vurgu yapılmaktadır.

Dile getirilen şikayet ve iddialar şu şekildedir:

"Türksat kaliteli yayın yapılması gerekçesiyle yayıncılara 3 MHz kapasite kiralamakta ve bunun için aylık 20 bin doları aşkın kira bedeli almaktadır. Çok sayıda yayıncı bu yüksek kiralama bedelini ödeyememektedir. Bunu fırsat bilen ve Türksat'tan toplu kapasite (satın) alan bazı yayın kuruluşları ve platformlar, bu kapasiteleri parçalayarak 1'er MHz'lik bölümler halinde (daha ucuz fiyatlarla) bazı kanallara kiralamaktadır. Böylelikle bu kişi ve kuruluşlar Türksat üzerinden aylık yüzbinlerce doları bulan rant elde etmektedir. Türksat bu uygulamayı seyretmekle ve kendi üzerinden kamunun hakkı olan bir gelirin transferine seyirci kalmakta, aynı zamanda yayın kalitesinin düşmesine de göz yummaktadır. RTÜK ise kiralanan bu kanalları ve yabancı lisans kullanarak yayın yapan mecraları denetleyememektedir. Bu kanallar üzerinden satışı yasaklanmış ürünler tanıtılmaktadır. Erotik yayınlar yapılmaktadır. Yayın içinde telefon numaraları verilerek kumar oynatılmaktadır. Görüntü çözünürlükleri çok düşük olan bu kanallar, her gün değişik logo ve isimle yayın yapmaktadır. Yerleri ve merkezleri bilinmemektedir. Hem vatandaşları dolandıran hem de

kanunsuz olarak kaçak yayın yapan bu kanallara RTÜK hiçbir şekilde müdahale edememektedir.

Yayıncılar, yabancı lisanslı bu kanalların (lisanslarının iptal edilmesi) yayınlarının engellenmesini ve lisansı olmayan platformların (ve platform kanallarının) kapatılmasını talep etmektedir.

Yerel kanallar, hangi esasa dayandığı belli olmayan farklı kiralar ödemektedir. Kiralar dolar üzerinden alınmakta, dolardaki dalgalanmalar nedeniyle yayıncılar büyük sıkıntı yaşamaktadır.

Yerel olarak yayın yapan televizyon ve radyo kanallarının katlanmak zorunda olduğu mali yük çok ağırdır. Bu kanallar reklam gelirlerinden pay alamamaktadır. Yüksek olan uydu kiralalarını ödeyemez durumdadır. Bir diğer haksız uygulama ise frekans kiralalarının gecikmesinde yaşanmaktadır. Bazı kanalların 3 aylık frekans kirasını ödemediği halde yayınları kesilmezken, bazı kanalların 1 aylık gecikme halinde bile yayını kesilmektedir. Bu siyasi bir karar ve uygulamadır. Yerel kanallara büyük zarar vermektedir.

Yayıncıların uydu kira bedellerinin düşürülmesi ve uydu bedellerinin TL üzerinden alınması gerekmektedir.

Uydu kanallarının gelirlerinin büyük kısmı reklam gelirleridir. Ancak yerel kanallar reyting ölçüm sıralamasına yer alamamaktadır. Ulusal kanallarla aynı statüde olan bazı yerel kanallar bu nedenle reklam gelirlerinden pay alamamaktadır. Reyting sıralaması ölçümü için bir yayın birliğine üye olunması gerekmektedir ve bu üyeliğin maliyeti yüksek olduğu için yerel kanallar sistemin dışında kalmaktadır.”

Yerel radyo ve televizyon kanallarının gelişmesi demokrasimizin güçlenmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- 2015 -2016 yılları arasında kaç radyo ve televizyon kanalına, hangi gerekçelerle ceza kesilmiştir? Bu kanalların yayın yaptıkları illere göre dağılımı nedir?
- 2- Türksat'tan toplu kapasite alan bazı yayın kuruluşları ve platformlarının lisanssız kanallara frekans sağladığı, bu kanalın yasaklanmış bitkisel ürünler tanıtım ve satışını yaptığı, erotik yayınlar gerçekleştirdiği, telefon üzerinde bağlantı kurularak kumar oynatıldığı iddia edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur? Doğru ise bu yayınların durdurulması için bu güne kadar hangi önlemler alınmıştır? Kaç kanalın yayını kesilmiştir?
- 3- Yerel radyo televizyon kanallarının maliyet nedeniyle reyting ölçüm sistemine dahil olamadığı iddia edilmektedir. Bu sorunun giderilmesine yönelik olarak yapılan bir çalışma var mıdır? Varsa kapsamı nedir?

- 4- Yerel radyo ve televizyon kanallarının frekans kiralari neye göre belirlenmektedir?
- 5- Türksat'ın (RTÜK'ün) kanallar arasında ayrim yaptigi, yerel yayın yapan bazı televizyon ve radyo kanallarının 3 aylık frekans kira bedelini ödemedigi halde yayini kesilmezken, bazı kanalların 1 aylık gecikme halinde dahi yayınlarının kesilen kanallar olduğu iddia edilmektedir. Bu iddia doğru mudur? Bu haksızlığın giderilmesi için hangi önlemler alınacaktır?
- 6- Yaşanan sorunlarda dikkate alınarak yerel radyo ve televizyonlar için uydu kira bedellerinin düşürülmesi ve uydu kira bedellerinin TL üzerinden alınması yönünde bir çalışma var mıdır?
- 7- 2003-2014 yılları arasında FETÖ bağlantılı yayın yapan;
 - a-) Kaç yerel kanala ceza kesilmiştir? Bu kanallardan yayın lisansı iptal edilenlerin sayısı nedir? Hangileridir? Terör bağlantıları nasıl saptanmıştır?
 - b-) Terörle ilgisi olmadığı halde bu durum gerekçe gösterilerek bazı muhalif kanalların yayınlarının kesildiği bilinmektedir. Bu durumun düzeltilmesi için ivedi olarak nasıl bir önlem alınacaktır? Terörle ilgisi olmayan bu kanalların kapatıldıkları süre içerisinde uğradıkları zarar nasıl tazmin edilecektir?